

4 (357)
2015

**Czasopismo
Instytutu Zachodniego
w Poznaniu**

Kwartalnik

Instytut Zachodni

**PRZEGLĄD
ZACHODNI**

Niemcy w relacjach bilateralnych i globalnych

- 5 Od Redakcji
- ARTYKUŁY
- 7 *Rafał Riedel*
Kwestia niemiecka w XXI wieku – hegemon wbrew własnej woli
- 23 *Jan Wiktor Tkaczyński*
Konstytucyjne środki ochrony ładu ustrojowego w Niemczech
- 39 *Elżbieta Kuźelewska*
Republika Federalna Niemiec przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka w latach 2006-2014
- 55 *Pierre-Frédéric Weber*
Emocje w konstruktywistycznej teorii stosunków międzynarodowych. Opinie o Niemczech w Europie po roku 2010
- 65 *Bogdan Koszel*
On ne touche pas à l'amitié franco-allemande. Współpraca niemiecko-francuska w okresie rządów François Hollande'a
- 87 *Lubomir W. Zyblikiewicz*
Stosunki Niemiec z mocarstwami wschodzącymi
- 111 *Klaus Bachmann*
Manoeuvring on Three Levels. The Impact of Public Opinion and Media Framing on German Foreign Policy During the Crisis in Ukraine
- 133 *Malwina Księżniakiewicz*
Opinia publiczna i elity polityczne w Niemczech wobec konfliktu na Ukrainie (listopad 2013-marzec 2015)
- 151 *Maciej Paszyn*
Ekspansja *Gazpromu* na niemiecki rynek energetyczny w okresie rządów Angeli Merkel 2005-2015
- 175 *Barbara Jurkowska*
Taxonomic Analysis of Labour Market in Light of Demographic Regional Changes Occurring in Poland and Germany
- *
- 207 *Roman Kochnowski*
Floty niemieckie w XX stuleciu. Od *Kaiserliche Marine* do *Deutsche Marine*
- 229 *Katarzyna Jedynakiewicz-Mróz*
Między Gretchen a Walkirią. Model kobiecości w założeniach programowych i praktycznej działalności *Bund Deutscher Mädel* (1933-1945)

- 257 *Robert Kuśnierz*
Nothilfe – niemiecka pomoc głodującym rodakom w latach 30. XX w.
na sowieckiej Ukrainie
- 269 *Andrzej Denka*
O roli „duchowych podżegaczy” w przemianach tożsamości historycz-
nej i politycznej Niemiec od połowy lat 80. do końca XX wieku
- 283 *Agnieszka Szczepaniak-Kroll*
Motywacje Polaków migrujących do Berlina w latach 1980-2012
i ich tło ekonomiczne, społeczne i kulturowe
- PRZEGLĄDY I KOMENTARZE
- 305 25 lat później. Imponderabilia społecznej, politycznej
i ekonomicznej zmiany. O przełomie demokratycznym w Polsce
i w Niemczech z pisarzami Arturem Beckerem oraz Dariuszem
Muszerem rozmawia *Magdalena Kardach*
- OCENY I OMÓWIENIA
- 315 Przemysław Hauser, Przedstawiciele mniejszości niemieckiej
w parlamencie II Rzeczypospolitej (omów. *Marian Mroczo*)
- 318 Eckart Conze, Norbert Frei, Peter Hayes, Moshe Zimmermann,
Urząd. Niemieccy dyplomaci w III Rzeszy i w RFN (omów.
Przemysław Żurawski vel Grajewski)
- 323 Iwona Hofman (red.), Jan Karski Misja kompletna (omów.
Marceli Kosman)
- 325 Halina Ludorowska, Bliżej pełni. Późna twórczość Christy Wolf
(1990-2010) (omów. *Maciej Walkowiak*)
- 328 Dariusz Wojtaszyn, Kibice w socjalizmie. Trybuny piłkarskie –
studium historyczno-społeczne (omów. *Włodzimierz Stępiński*)
- 333 Nowa Sól/Neusalz. Historyczno-topograficzny atlas miast śląskich
/ Historisch-topographischer Atlas schlesischer Städte, t. 4, oprac.
Hans-Jürgen Klink i Jolanta Rusinowska-Trojca (omów. *Piotr Kubiak*)
- 335 Piotr Kubiak, System partyjny i partie polityczne zjednoczonych
Niemiec (1990-2013) (omów. *Maria Wąsicka*)
- Z KRONIKI NAUKOWEJ
- 339 *Renata Kusiak-Winter*, Europejska Współpraca Terytorialna dla
rozwoju obszarów przygranicznych Polski, Czech i Niemiec
- 342 *Ernest Kuczyński*, Nowa specjalność na Uniwersytecie Łódzkim
Modern German Studies – Studia o Niemczech Współczesnych

**Szanowni Państwo,
czytelnicy „Przeglądu Zachodniego”,**

bez mała wszystkie zawarte w najnowszym numerze kwartalnika Instytutu Zachodniego rozprawy i materiały – poczynając od zagadnień fundamentów konstytucyjnych ustroju Republiki Federalnej Niemiec, przez jej pozycję prawną i międzynarodową widzianą w perspektywie europejskiej, aż po kwestie kształtowania ładu światowego – dotyczą współczesnych Niemiec. Nawet dwudziestowieczna przeszłość, o której przypominają artykuły poświęcone niemieckiej flocie, działalności *Bund Deutscher Mädel* czy organizacji *Nothilfe*, podobnie jak bliższe naszym czasom refleksje o przemianach tożsamości historycznej czy motywacjach polskich migrantów, pozwalają docenić wyjątkową rolę i znaczenie kraju nad Łabą i Renem.

Zebrane teksty łączą pytania – czy może próby odpowiedzi – dotyczące pozycji Niemiec wobec aktualnych wyzwań stojących przed Europą i światem. Takie spojrzenie oddala nieco od dobrze znanego polskim czytelnikom ujęcia „Niemcy po zjednoczeniu” i przesuwając akcent na problemy wymagające zdecydowanych stanowisk i działań odpowiedzialnych członków wspólnoty międzynarodowej. Satysfakcja płynąca z epokowego przywileju, jakim było obserwowanie procesu zjednoczenia powinna być tylko zachętą do dalszych studiów – nad Niemcami XXI w. Choć zdolność wyważonej oceny, zwłaszcza ze strony opinii publicznej, nie nadąża za dynamiką zmian politycznych i gospodarczych, echem tak doświadczeń historycznych, jak i stereotypów oraz pobieżnych sądów towarzyszą dziś zmiany decydujące o przyszłym obliczu Niemiec. Państwo, bez którego zaangażowania trudno sobie wyobrazić bieżące stulecie, nabiera nowych form między legendą powojennego sukcesu a oczekiwaniami partnerów z Unii Europejskiej oraz między rozmachem uczestnictwa w rozwiązywaniu bieżących problemów międzynarodowych a zróżnicowaniem życia społecznego poszczególnych krajów federacji. Warto skupić uwagę nie tylko na aktywności **Niemiec w relacjach bilateralnych i globalnych**, ale także uwarunkowaniach wewnętrznych, kulturze prawnej i politycznej oraz życiu społecznym, ponieważ w istocie to w nich tkwią korzenie i legitymizacja międzynarodowych poczynań republiki berlińskiej. Przykładem tego może być nawet sceptycyzm towarzyszący inicjatywom i odpowiedzialności podejmowanej w ramach Unii Europejskiej. Znane z przeszłości określenie „kwestia niemiecka” przybiera diametralnie odmienne znaczenie. Oznacza już nie obawy przed samymi Niemcami, lecz staje się miarą ich umiejętności równoważenia wewnętrznej stabilności i dynamiki w relacjach zewnętrznych.

Zapraszam do zapoznania się z kolejną edycją naszego pisma!

Natalia Jackowska

